PHẨM CHẤT "BỘ ĐỘI CỤ HỒ" CỦA SĨ QUAN TRẺ QUÂN ĐỘI NHÂN DÂN VIỆT NAM TRONG KỶ NGUYÊN VƯƠN MÌNH CỦA DÂN TỘC – GÓC NHÌN GIÁO DỤC

Đỗ Đức Hòa
Trường Sĩ quan Lục quân 1

Tóm tắt: *Bài viết phân tích giá trị lịch sử và giáo dục của phẩm chất "Bộ đội Cụ Hồ", đồng thời làm rõ vai trò, yêu cầu mới đối với sĩ quan trẻ trong bối cảnh hội nhập và hiện đại hóa quân đội. Trên cơ sở đó, đề xuất một số giải pháp giáo dục nhằm bồi dưỡng và phát huy phẩm chất Bộ đội Cụ Hồ, góp phần xây dựng đội ngũ sĩ quan trẻ "vừa hồng, vừa chuyên", đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc trong kỷ nguyên mới.*

Từ khóa:*Bộ đội Cụ Hồ; giáo dục; sĩ quan trẻ; hiện đại hóa quân đội; phẩm chất.*

THE "UNCLE HO'S SOLDIERS" QUALITIES OF YOUNG OFFICERS IN THE VIETNAMESE PEOPLE'S ARMY IN THE ERA OF NATIONAL RISE – AN EDUCATIONAL PERSPECTIVE

Do Duc Hoa
The Army officer College N¬O1

Abstract*: This article analyzes the historical and educational values of the "Uncle Ho's Soldiers" qualities while clarifying the new roles and requirements for young officers in the context of integration and military modernization. On this basis, it proposes several educational solutions to foster and promote the qualities of Uncle Ho's Soldiers, thereby contributing to the development of a corps of young officers who are both "virtuous and competent," capable of meeting the demands of national defense in the new era.*

Keywords: *Uncle Ho's Soldiers; education; young officers; military modernization; qualities.*

Nhận bài: 16/08/2025 *Phản biện: 16/09/2025* *Duyệt đăng: 19/09/2025*

I. ĐẶT VẤN ĐỀ

Hình ảnh "Bộ đội Cụ Hồ" là biểu tượng cao đẹp của dân tộc, kết tinh lòng yêu nước, ý chí chiến đấu và đạo đức cách mạng. Không chỉ gắn với những chiến công hiển hách, phẩm chất Bộ đội Cụ Hồ còn là giá trị giáo dục sâu sắc, góp phần bồi dưỡng lý tưởng, nhân cách và trách nhiệm công dân cho các thế hệ người Việt Nam.

Trong bối cảnh hội nhập quốc tế và hiện đại hóa quân đội, sĩ quan trẻ vừa là lực lượng nòng cốt trong huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, vừa là chủ thể giáo dục và tự rèn luyện. Do đó, gắn giáo dục với bồi dưỡng phẩm chất Bộ đội Cụ Hồ là nhiệm vụ chiến lược, nhằm xây dựng đội ngũ sĩ quan trẻ "vừa hồng, vừa chuyên", đáp ứng yêu cầu bảo vệ Tổ quốc và phát triển đất nước trong kỷ nguyên mới.

II. NỘI DUNG NGHIÊN CỨU

2.1. Cội nguồn lịch sử và giá trị trường tồn của hình ảnh "Bộ đội Cụ Hồ"

Trong tiến trình cách mạng Việt Nam, hình ảnh "Bộ đội Cụ Hồ" đã trở thành biểu tượng sáng ngời, kết tinh những giá trị cao đẹp của dân tộc và của quân đội cách mạng. Đây không chỉ là hình ảnh lịch sử của những người chiến sĩ kiên cường trong hai cuộc kháng chiến chống ngoại xâm, mà còn là biểu tượng văn hóa, chính trị, là thước đo chuẩn mực phẩm chất của người quân nhân cách mạng Việt Nam trong mọi giai đoạn phát triển. Đặc biệt, trong bối cảnh đất nước đang vươn mình mạnh mẽ, hội nhập quốc tế sâu rộng, xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, vấn đề bồi dưỡng và phát huy phẩm chất "Bộ đội Cụ Hồ" của đội ngũ sĩ quan trẻ càng trở nên cấp thiết, mang ý nghĩa lý luận và thực tiễn sâu sắc.

Cội nguồn và sức sống của hình ảnh Bộ đội Cụ Hồ bắt nguồn từ tư tưởng Hồ Chí Minh, từ truyền thống yêu nước và từ thực tiễn đấu tranh cách mạng của dân tộc. Nhân kỷ niệm 20 năm Ngày thành lập Quân đội nhân dân Việt Nam (1944 - 1964), Chủ tịch Hồ Chí Minh đã khẳng định: "Quân đội ta trung với Đảng, hiếu với dân, sẵn sàng chiến đấu hy sinh vì độc lập, tự do của Tổ quốc, vì chủ nghĩa xã hội. Nhiệm vụ nào cũng hoàn thành, khó khăn nào cũng vượt qua, kẻ thù nào cũng đánh thắng". Đây không chỉ là lời khen tặng, mà còn là sự khái quát truyền thống vẻ vang, là chuẩn mực cao đẹp của Bộ đội Cụ Hồ. Trải qua thực tiễn cách mạng gian khổ, những chuẩn mực ấy ngày càng được bồi đắp, trở thành niềm

tin yêu của Nhân dân, in đậm trong các mốc son lịch sử: từ chiến thắng Điện Biên Phủ "lừng lẫy năm châu, chấn động địa cầu" đến Đại thắng mùa Xuân 1975; từ lao động sản xuất, xây dựng kinh tế trong thời bình đến tham gia phòng chống thiên tai, cứu hộ, cứu nạn, giúp dân xóa đói giảm nghèo, xây dựng nông thôn mới; từ thực hiện nhiệm vụ quốc phòng - an ninh nơi biên giới, hải đảo đến tham gia lực lượng gìn giữ hòa bình Liên Hợp Quốc, phẩm chất Bộ đội Cụ Hồ luôn được khẳng định và lan tỏa. Trong mọi nhiệm vụ, người lính Cụ Hồ luôn thể hiện bản lĩnh chính trị, đạo đức cách mạng và sự gắn bó với nhân dân; đồng thời khẳng định hình ảnh Quân đội nhân dân Việt Nam trong mắt bạn bè quốc tế, góp phần bồi đắp giá trị tinh thần của dân tộc.

Bước vào kỷ nguyên mới với khát vọng phát triển hùng cường, dân tộc ta đang đứng trước những thời cơ và thách thức đan xen. Văn kiện Đại hội XIII của Đảng xác định mục tiêu: "Đến năm 2025, cơ bản xây dựng Quân đội, Công an tinh, gọn, mạnh, tạo tiền đề vững chắc, phấn đấu năm 2030, xây dựng Quân đội nhân dân, Công an nhân dân cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại; vững mạnh về chính trị, tư tưởng, đạo đức, tổ chức và cán bộ". Trong tiến trình đó, sĩ quan trẻ giữ vai trò đặc biệt quan trọng. Họ vừa là lực lượng đông đảo nhất trong hệ thống cán bộ quân đội, vừa là chủ thể trực tiếp thực hiện các nhiệm vụ huấn luyện, sẵn sàng chiến đấu, quản lý đơn vị, làm chủ vũ khí, trang bị kỹ thuật hiện đại; đồng thời là lực lượng tiên phong trong nghiên cứu, ứng dụng khoa học - công nghệ, nhất là thành tựu của cuộc Cách mạng công nghiệp lần thứ tư vào thực tiễn quân sự. Sĩ quan trẻ chính là tương lai của quân đội, là thế hệ kế tục trung thành và tin cậy sự nghiệp cách mạng, vừa gắn bó với truyền thống vẻ vang của Bộ đội Cụ Hồ, vừa là hiện thân của sức trẻ, trí tuệ, bản lĩnh và khát vọng vươn lên của dân tộc trong thời đại mới.

Đặt trong bối cảnh đó, việc khẳng định và phát huy phẩm chất "Bộ đội Cụ Hồ" đối với sĩ quan trẻ không chỉ là yêu cầu khách quan, mà còn là điều kiện tiên quyết bảo đảm cho Quân đội nhân dân Việt Nam giữ vững bản chất cách mạng, hoàn thành thắng lợi mọi nhiệm vụ mà Đảng, Nhà nước và Nhân dân giao phó. Kế thừa và phát huy những giá trị đã được khẳng định qua lịch sử, phẩm chất "Bộ đội Cụ Hồ" được khái quát qua năm đặc trưng đó là: tuyệt đối trung thành với Tổ quốc, với Đảng, Nhà nước và Nhân dân; giữ vững đạo đức cách mạng trong sáng, lối sống giản dị, khiêm nhường, nhân văn; tích cực học tập, huấn luyện, nâng cao trình độ chuyên môn, nghiệp vụ; có tinh thần đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm; và chăm lo, gìn giữ khối đoàn kết đồng chí, đồng đội, gắn bó mật thiết với Nhân dân, mở rộng đoàn kết quốc tế. Những chuẩn mực ấy, trong điều kiện mới của cách mạng Việt Nam, đã và đang đặt ra những yêu cầu cao hơn, toàn diện hơn đối với sĩ quan trẻ. Đó là sự đòi hỏi không chỉ ở nền tảng phẩm chất đạo đức truyền thống, mà còn ở bản lĩnh chính trị kiên định, trí tuệ nhạy bén, tinh thần sáng tạo và khả năng thích ứng linh hoạt trước những biến động của thời đại.

2.2. Vai trò và yêu cầu mới đối với sĩ quan trẻ trong thời kỳ hội nhập và hiện đại hóa quân đội

Chính từ đây, có thể nhận diện rõ những yêu cầu mới đối với sĩ quan trẻ - những người trực tiếp hiện thực hóa và lan tỏa phẩm chất "Bộ đội Cụ Hồ" trong kỷ nguyên vươn mình phát triển của dân tộc.

Một là, về bản lĩnh chính trị, tư tưởng, sĩ quan trẻ phải thể hiện sự trung thành tuyệt đối với Tổ quốc, với Đảng, Nhà nước và Nhân dân; kiên định nền tảng tư tưởng của Đảng là Chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, kiên định mục tiêu độc lập dân tộc và chủ nghĩa xã hội. Trong điều kiện các thế lực thù địch đẩy mạnh chiến lược "diễn biến hòa bình", "phi chính trị hóa quân đội", lợi dụng không gian mạng để chống phá, sĩ quan trẻ phải có khả năng tự bảo vệ trên "trận địa tư tưởng", chủ động, sắc bén trong đấu tranh phản bác các quan điểm sai trái, thù địch. Không chỉ phòng thủ, họ còn phải chủ động kiến tạo, lan tỏa niềm tin, khát vọng, ý chí chiến đấu, sẵn sàng hy sinh để hoàn thành xuất sắc mọi nhiệm vụ, giữ vững bản chất cách mạng, truyền thống vẻ vang của Quân đội nhân dân Việt Nam.

Hai là, về đạo đức, lối sống, nhân cách, sĩ quan trẻ cần giữ gìn và phát huy đạo đức cách mạng trong sáng, lối sống giản dị, trung thực, khiêm tốn, "nói đi đôi với làm", đặt lợi ích tập thể, lợi ích của Nhân dân, của Tổ quốc lên trên lợi ích cá nhân.

Trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế, nguy cơ suy thoái đạo đức, lối sống thực dụng, cá nhân chủ nghĩa có thể len lỏi, tác động, đòi hỏi sĩ quan trẻ phải có bản lĩnh vững vàng, tự soi, tự sửa, không ngừng hoàn thiện bản thân. Đồng thời, phải xây dựng văn hóa công vụ trong sáng, minh bạch, nhất là trong môi trường mạng - nơi vừa là không gian phát triển tri thức, vừa là nơi tiềm ẩn nhiều cạm bẫy, cám dỗ.

Ba là, về năng lực chuyên môn, phương pháp công tác, trong bối cảnh quân đội tiến lên chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, sĩ quan trẻ phải tích cực học tập, huấn luyện, nghiên cứu khoa học quân sự, làm chủ vũ khí, trang bị, công nghệ hiện đại. Đây không chỉ là yêu cầu nghiệp vụ, mà còn là chuẩn mực thể hiện trách nhiệm, ý thức tự giác rèn luyện, tinh thần cầu thị, ham học hỏi. Tác phong, phương pháp làm việc phải khoa học, nghiêm túc, hiệu quả, gắn lý luận với thực tiễn. Sĩ quan trẻ phải kiên quyết đấu tranh chống bệnh thành tích, hình thức, lãng phí, tiêu cực; lấy hiệu quả hoàn thành nhiệm vụ, sự trưởng thành của tập thể, đơn vị và bản thân làm thước đo phẩm chất, năng lực.

Bốn là, về tinh thần đổi mới, sáng tạo, dám nghĩ, dám làm, đây là yêu cầu nổi bật của thời đại. Sĩ quan trẻ cần có tư duy mở, nhạy bén, sẵn sàng tiếp cận và vận dụng tri thức khoa học mới, dám nghĩ, dám làm, dám chịu trách nhiệm vì lợi ích chung. Biết phát huy dân chủ, tôn trọng và lắng nghe ý kiến đóng góp, có khả năng tổ chức, thử nghiệm và nhân rộng sáng kiến trong khuôn khổ pháp luật và kỷ luật quân đội. Đặc biệt, trong thời đại số, sĩ quan trẻ phải có tư duy số, biết ứng dụng thành tựu của chuyển đổi số, trí tuệ nhân tạo, dữ liệu lớn vào quản lý, chỉ huy, huấn luyện, nâng cao hiệu quả sẵn sàng chiến đấu.

Năm là, về quan hệ đồng chí, đồng đội, quân dân và đối ngoại quốc phòng, sĩ quan trẻ cần chăm lo xây dựng khối đoàn kết nội bộ, thương yêu đồng chí, đồng đội như ruột thịt; gắn bó mật thiết với Nhân dân, tận tụy giúp đỡ Nhân dân, nhất là trong khó khăn, hoạn nạn; thực hành dân vận khéo, củng cố niềm tin của Nhân dân với Quân đội. Đồng thời, sĩ quan trẻ cần có nhận thức đúng đắn về đoàn kết quốc tế, tích cực tham gia hoạt động đối ngoại quốc phòng, gìn giữ hòa bình, góp phần bảo vệ môi trường hòa bình, ổn định, phát triển của khu vực và thế giới.

Thực tiễn cho thấy, đội ngũ sĩ quan trẻ ngày nay cơ bản đã phát huy được phẩm chất "Bộ đội Cụ Hồ", thể hiện rõ lòng trung thành, bản lĩnh chính trị, tinh thần dũng cảm, trách nhiệm trong công tác, sẵn sàng nhận nhiệm vụ khó khăn, gian khổ, nguy hiểm. Nhiều sĩ quan trẻ đã trưởng thành nhanh chóng trong thực tiễn, trở thành những tấm gương tiêu biểu, lan tỏa hình ảnh cao đẹp "Bộ đội Cụ Hồ" thời kỳ mới. Tuy nhiên, bên cạnh đó vẫn còn tồn tại những hạn chế: một bộ phận nhỏ có biểu hiện giảm sút ý chí phấn đấu, dao động tư tưởng, chịu tác động tiêu cực từ mạng xã hội, lối sống thực dụng; khả năng nghiên cứu khoa học, làm chủ vũ khí công nghệ cao chưa đồng đều; kỷ luật, tác phong công tác có lúc chưa nghiêm; việc nêu gương trong học tập, rèn luyện, tu dưỡng chưa thật sự nổi bật. Nguyên nhân chủ yếu xuất phát từ sự tác động đa chiều của bối cảnh kinh tế - xã hội, từ những hạn chế trong công tác giáo dục chính trị tư tưởng, xây dựng môi trường văn hóa ở một số đơn vị, và từ chính sự nỗ lực, ý thức rèn luyện của một số cá nhân sĩ quan trẻ còn chưa tương xứng với yêu cầu nhiệm vụ.

2.3. Giải pháp bồi dưỡng và phát huy phẩm chất "Bộ đội Cụ Hồ" ở sĩ quan trẻ trong giai đoạn mới

Để bồi dưỡng và phát huy phẩm chất "Bộ đội Cụ Hồ" của sĩ quan trẻ trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc, cần triển khai đồng bộ một số giải pháp:

Một là, tăng cường giáo dục chính trị, tư tưởng, đạo đức cách mạng, gắn với thực hiện Kết luận số 01-KL/TW ngày 18/5/2021 của Bộ Chính trị về tiếp tục thực hiện Chỉ thị số 05-CT/TW ngày 15/5/2016 của Bộ Chính trị khóa XII "Về đẩy mạnh học tập và làm theo tư tưởng, đạo đức, phong cách Hồ Chí Minh"; Nghị quyết số 847-NQ/QUTW ngày 18/12/202 của Quân uỷ Trung ương về phát huy phẩm chất "Bộ đội Cụ Hồ", kiên quyết chống chủ nghĩa cá nhân trong tình hình mới. Thông qua đó, nâng cao khả năng "tự soi, tự sửa", chủ động đấu tranh phản bác quan điểm sai trái, thù địch, giữ vững "trận địa tư tưởng" trong quân đội, để sĩ quan trẻ vừa có niềm tin vững chắc, vừa có năng lực thực tiễn trong bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Hai là, đổi mới căn bản nội dung, chương trình, phương pháp đào tạo, huấn luyện sĩ quan trẻ theo hướng chuẩn hóa, hiện đại hóa, gắn lý luận với thực tiễn, nâng cao năng lực làm chủ vũ khí, trang bị, công nghệ quân sự hiện đại.

Ba là, phát huy vai trò nêu gương của cán bộ chủ trì, cấp ủy, chỉ huy các cấp, đồng thời xây dựng môi trường văn hóa quân sự lành mạnh, trong sạch, kỷ luật nghiêm minh, tạo điều kiện để sĩ quan trẻ rèn luyện, phấn đấu.

Bốn là, gắn việc bồi dưỡng chuẩn mực "Bộ đội Cụ Hồ" với các phong trào thi đua quyết thắng, với nhiệm vụ thực tiễn khó khăn, phức tạp, qua đó tôi luyện bản lĩnh, ý chí và phẩm chất của sĩ quan trẻ.

Năm là, quan tâm hoàn thiện chính sách, chế độ đãi ngộ, chăm lo tốt đời sống vật chất, tinh thần, hậu phương quân đội, để sĩ quan trẻ yên tâm công tác, cống hiến lâu dài, phát huy hết khả năng và sở trường.

III. KẾT LUẬN

Có thể khẳng định rằng, bồi dưỡng và phát huy phẩm chất "Bộ đội Cụ Hồ" của sĩ quan trẻ là nhiệm vụ chiến lược, vừa mang tính cấp bách, vừa có ý nghĩa lâu dài. Đây là điều kiện tiên quyết để xây dựng đội ngũ sĩ quan trẻ vững mạnh toàn diện, xứng đáng là lực lượng kế tục trung thành và tin cậy của Đảng, của dân tộc, góp phần xây dựng Quân đội nhân dân Việt Nam cách mạng, chính quy, tinh nhuệ, hiện đại, đáp ứng yêu cầu bảo vệ vững chắc Tổ quốc Việt Nam xã hội chủ nghĩa trong kỷ nguyên vươn mình của dân tộc.

TÀI LIỆU THAM KHẢO

[1] Hồ Chí Minh, *Toàn tập, tập 14,* Nxb CTQG, H. 2011, 2011, tr. 435.

[2] Đảng Cộng sản Việt Nam, *Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Tập I,* Nxb CTQGST, H. 2021, tr. 157 - 158.